

Le Périgord is onderverdeeld in vier regio's: Blanc, Noir, Pourpre en Vert. Onze keuze valt op Noir omwille van de vele fietsmogelijkheden en de talrijke bezienswaardigheden. Dat resulteert in een aangename fietsreis doorheen de geschiedenis, van de Cro-Magnon tot Joséphine Baker.

→ Tekst en foto's Guy Raskin

Le Périgord Noir

Een geschiedenisles op de fiets

Domme, het balkon van de Dordogne.

Voie verte

We nemen onze intrek in de Chambre d'hôtes de la Voie Verte in *Carsac*, een stadje in de vallei van de Dordogne. Wie iets van fiets-toerisme kent weet daarmee al genoeg: wat ooit een spoorweg was, is nu een goed berijdbaar fietspad. De volgende ochtend zitten we meteen op deze over viaducten lopend

en doorheen de rotsen geslagen groene weg richting hoofdplaats van de Périgord Noir, *Sarlat-la Canéda*. Dat heeft een heuse kathedraal aan een mooi centraal plein. In het oude stadsgedeelte bevinden zich diverse middeleeuwse huizen. We willen er doorheen fietsen maar moeten al gauw de fiets aan de hand nemen, want de hele zomer is

er in de voormiddag een toeristenmarkt met streekproducten zoals foie gras en notenolie. Na ons oponthoudje gaat het een heuvel over naar de beschermde vallei van het riviertje Enéa. Opmerkelijk zijn de vele huizen in goudgeelkleurige zandsteen en kerkjes met een hoog reikende klokkengevel als plaatsvervanger voor de toren.

Holwoningen in het 'Abri de la Madeleine'.

Vergezicht vanuit Domme.

De tuin van Eyrignac

Typisch voor dit soort valleitjes is het feit dat toeristische sites vaak ergens op een hoogte liggen. Bijgevolg is het even klimmen geblazen naar de tuinen van *Eyrignac*, getiteld als 'de mooiste van de Dordogne'. Taxusbomen, haagbeuken, buxus en klimop verdelen de tuin in talloze 'kamers'. De kamer der geliefden en de woordenvolière onthullen duizenden liefdesverklaringen op kleurrijke lintjes gebonden rond ijzeren tralietjes. De schoonheid van de witte tuin ligt in de eindeloze pracht van witte rozen en witbloeiende eenjarige planten. Maar de rode draad doorheen de tuin en zijn geschiedenis is water. *Eyrignac* betekent niet voor niets 'daar waar het water stroomt'.

Lascaux

Van het ene beekdalletje gaat het naar het andere. In een van die valleitjes ligt *St-Geniès*, een typisch versterkt zandsteendorpje waar je gewoonweg niet langsheen kan fietsen zonder even een kijkje te nemen. Op de eerstvolgende heuvel genieten we van een vergezicht. Jammer genoeg ook op een onheilspellende regenwolk die uithaalt over de naastgelegen heuvelkam. Ons doel voor vandaag is *Montignac*, gelegen aan de *Vézère*. De rivier strekt zich uit van Terrasson tot Limeuil, waar hij uitmondt in de Dordogne. Ook Lascaux, een plek die we allemaal kennen uit onze geschiedenislessen, ligt op het einde van deze eerste etappe. En voor wie wat opfrissing nodig heeft: Lascaux is de meest bezochte grot van Frankrijk, met eeuwenoude muurschilderingen. Om bij de grot te geraken krijgen we twee stevige hellingen te verwerken, waarop we als slakken naar boven kruipen. Door het uitgelopen bezoek aan de

tuin ontbreekt ons de tijd om binnen te gaan. Bovendien zouden we eerst de lange afdaling naar Montignac moeten nemen om tickets voor de grot te kopen. Een maatregel die genomen is om de toeristen in de stad te krijgen, maar die weinig fietsvriendelijk is.

St-Geniès is een versterkt zandsteendorpje waar je niet langsheen kan fietsen zonder een kijkje te nemen.

Van holbewoner tot kasteelheer

Dag twee volgen we de vallei van de *Vézère* van Montignac naar Les Eyzies. Een kennismaking met een lange tijdlijn, van de prehistorie via de middeleeuwen naar de renaissance. Op deze amper 30 km lange rivierstrook liggen onwerkelijk veel interessante bezienswaardigheden. Het is onbegonnen werk om alles te bezoeken en we moeten een keuze maken. De troglodietenvesting *La Roque St-Christophe* is ongetwijfeld het meest imposante, door de mens bewoonde natuurverschijnsel. Met een lengte van 1 km en een hoogte van 80 m telt ze het grootste aantal holwoningen in Europa. De rots omvat vijf terrassen, 60 miljoen jaar geleden tijdens de laatste ijstijden ontstaan door de erosie van het rivierwater en de inwerking van de vorst op de kalkrotsen. De klif diende in de prehistorie als schuilplaats voor zwervende jagers en plukkers. Maar ook nadat de mens koos voor een vaste verblijfplaats werd St-Christophe ononderbroken bewoond tot in 1588. Nog in de mid-

deleeuwen bouwde men in en tegen de rots een vesting ter bescherming tegen de invallen van de Vikingen. Achter een volgende rots bevindt zich een dinosauruspark en nog enkele bochten verder staan we voor een van de meest mysterieuze middeleeuwse gebouwen, het rotskasteel Reignac. Maar vooraf hadden we beslist om een extra lus te fietsen naar het kasteel Commarque, waardoor we Reignac enkel een blik toewerpen.

Oeroude bewoners

De *Vézère* was het gebied van de Cro-magnon, een afstammeling van de neanderthaler die genoemd werd naar een grotwoning in de buurt van Les Eyzies en die leefde rond 25.000 v. Chr. Cro is een dialectwoord voor 'hol', Magnon was een courante naam in de streek. Vindplaatsen van prehistorisch leven dienen wel vaker als naam voor tijdzones in de geschiedenis. Het Magdalénien bijvoorbeeld, een van de latere culturen van het laat-paleolithicum (van 18.500 tot 11.000 v. Chr.), is genoemd naar de Abri de la Madeleine. In de middeleeuwen is deze schuilplaats opnieuw in gebruik genomen, net zoals La Roque St-Christophe. Bovenop de rots prijkt nog steeds de middeleeuwse kasteelruïne Petit Marsac. Tijdens ons bezoek aan het prehistorisch rotsdorp van de 'site de la Madeleine' komt de dagelijkse buiencarousel weer op gang. Gelukkig kunnen we op het gepaste moment onze tocht verderzetten en lijkt het erop dat we aan het ergste ontsnapt zijn.

Het mag niet zijn

Onze extra lus brengt ons in het valleitje van de Beune. Boven op een rots krijgen we zicht op de indrukwekkende kasteelruïne Commarque. In vogelvlucht staat ze slechts enkele honder-

De indrukwekkende kasteelruïne Commarque.

Voie Verte tussen Sarlat-la-Canéda en Cazoullès.

den meters van ons vandaan, maar in praktijk wacht ons nog een afdaling, een klim naar de kam en opnieuw een afdaling. Bovendien kleurt de hemel boven de heuvels opnieuw pekwart en horen we in de verte onheilspellend gedonder. We besluiten om de in de volgende bocht gelegen Abri du Cap Blanc, een prehistorische vindplaats met wandsculpturen uit de Magdalénien-periode, te bezoeken en dan rechtstreeks naar *Les Eyzies* af te dalen. Maar ook dat mag niet zijn. Om het bezoekersaantal te beperken en het cultuurerfgoed te beschermen, moet je je blijkbaar op voorhand aanmelden. De dame achter het loket vertelt ons dat dit eveneens geldt voor de volgende twee sites richting *Les Eyzies* en ook voor het prehistorisch museum aldaar. Mijn repliek om de site in een reportage bekend te maken in België wordt met enige hoon weggelachen: “Ze kennen ons tot in Amerika!”. Het onweer is nakend. Tijd om naar *Les Eyzies* te fietsen, de zogenaamde wereldhoofdstad van de prehistorie.

De kastelen van de Périgord

Behalve de *Vézère* telt de Périgord Noir nog een andere grootse rivier, de *Dordogne*. Die leidt ons door de 'vallei van de kastelen', een naam die niet gestolen is. *Beynac*, *Les Milandes*, *Fayrac*, *Castelnaud*, *Marqueyssac*, *La Malartrie*

De Dordogne leidt ons door de 'vallei van de kastelen', een naam die niet gestolen is.

en nog een aantal niet opengestelde privé kastelen waarvan we de naam schuldig moeten blijven, liggen haast naast elkaar. De eerste op ons pad, de burcht van *Beynac*, dateert uit de 12de eeuw. Hoog op een rots heerst ze over

de rivier en ooit was ze het onderkomen van *Richard Leeuwenhart*. We maken een sprong in de tijd. Het kasteel *Les Milandes* werd in 1947 gekocht door *Joséphine Baker*, de eerste, schaars geklede, zwarte revuedanseres van Parijs. Het museum in het kasteel is gewijd aan haar leven. We haasten ons naar binnen want de volgende wolkbreuk trekt over ons heen. Wanneer in de tuin een roofvogelshow plaatsvindt, genieten we weer van een droog moment. Torenvalken, kerkuilen, woestijnbuizerds, laplanduilen, oehoes, steenvalken en zeearenden vliegen ons om de oren. In tien kletsnate minuten rijden we langsheen de volgende twee kastelen. Om te beginnen *Castelnaud*, tevens een van de zes 'mooiste dorpen van Frankrijk' uit de Périgord Noir. In de burcht is een heus middeleeuws oorlogsmuseum ondergebracht. Jammer genoeg is onze dag vandaag weer veel te kort, en is er evenmin tijd voor een bezoek aan het ecomuseum van de noot. De Périgord is de bakermat van de walnoten, sporen leiden

Vanop de burcht van *Beynac*.

Het kasteel *Les Milandes*.

St-Geniès, een typisch versterkt zandsteendorpje.

De Dordogne leidt ons door de 'vallei van de kastelen'.

historici terug tot 17.000 jaar geleden. De waarde van de noten en van de notenolie was zo groot dat boeren in de middeleeuwen hun schulden afbetaalden met walnoten.

Alles loopt geolied

Domme is geen vloek, maar een prachtige 13de-eeuwse versterkte bastidestad, het hoogtepunt van onze laatste etappe. Op een rots boven een meander van de rivier ligt dit 'balkon van de Dordogne'. De stadspoort gold als gevangenis van de Tempeliers, stichters van de stad. De markthal gaf toegang tot grotten onder de stad, die dienden als toevluchtsoord in onzekere tijden. We dalen terug naar de rivier en volgen een bewegwijzerde fietsroute langs witte kalkkrotzen en het kasteel van Montfort naar onze eindhalte Carsac. Omdat het een korte etappe was, verlengen we ze met een lus langs de Dordogne. Heen door notenplantages, terug via de voie verte. Weliswaar na eerst een cafeetje te zijn binnengevlucht om die laatste bui te ontlopen...

De tuinen van Eyrygnac.

STEEKKAART

Route en bewegwijzering

De Périgord is het bekendste deel van het departement Dordogne. De streek is vernoemd naar de Gallische volksstam de Petrocorii en is onderverdeeld in vier regio's: Blanc, Noir, Pourpre en Vert. De kleurbenaming staat symbool voor enkele typische kenmerken van de streek. Noir bijvoorbeeld duidt op het donkere bladerdak van de uitgestrekte bossen en de truffels die er te vinden zijn. Wij kozen de Périgord Noir uit omwille van de vele bezienswaardigheden en de aanwezige fietsvoorzieningen. 'Voie Verte et véloroute' is de naam van de 23,4 km lange Voie Verte tussen Sarlat-la-Canéda en Cazoulès, deels langs de rivier de Dordogne. Aanvullend zijn er 'Véloroutes' uitgezet op verkeersluwe wegen. Bovendien hebben fietsverhuurders zich toegelegd op het fietstoerisme en

bieden zij meerdaagse toeristische fietscircuits en/of bagagevervoer aan. Onze tocht van 230 km verliep in vier etappes: Carsac – Montignac (62 km), Montignac – Les Eyzies de Tanyac (44 of 55 km), Les Eyzies de Tanyac – Castelnaud la Chapelle (59 km), Castelnaud la Chapelle – Carsac (54 km).

Info

Fietsbrochure Voie Verte et véloroute: www.sarlat-tourisme.com/docs/voie_verte_veloroute.pdf.

Streekinfo: www.dordogne-perigord-tourisme.fr.

Fietsverhuur: www.bike-bus.com

op de website